

Faxe Kommune
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Postadresse:
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Kontoradresse:
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Direkte telefon 56 20 30 63
www.faxekommune.dk

Dato: 8. maj 2023

Sagsnummer:
06.02.03-P19-4-23

Tilladelse til ændret grødeskæring i Stenkilde Bæk

Matrikel: 3a Kværrede By, Terslev
Beliggende: Stenkilde Bæk station 3.129 – 3.529

Faxe Kommune meddeler hermed tilladelse til at ændre grødeskæringen i Stenkilde Bæk mellem station 3.129 og 3.529 i en forsøgsperiode på tre år.

Faxe Kommune ønsker at ændre vandløbsplejen og foretage en selektiv fjernelse af stivstænglede vandløbsplanter, særligt pindesvineknop, i Stenkilde Bæk. Formålet med grødeskæringen af vandløbet er, at opnå en bedre miljøtilstand i vandløbet.

Tilladelsen truffet efter vandløbslovens¹ § 17 og § 3 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering mv.². Ligeledes gives der dispensation efter naturbeskyttelseslovens³ § 65 stk. 2.

Afgørelsen af truffet på følgende vilkår:

Vilkår

1. Faxe Kommune er ansvarlig for og afholder udgifterne til grødeskæringen.
2. Faxe Kommune besigtige vandløbet forud for hver af de tre årlige grødeskæringer. Dette skal gøres inden juni i det pågældende år.
3. Den oprensede grøde må ikke udlægges på beskyttede § 3 arealer
4. Grødeskæring skal foretages som beskrevet i afgørelsen.
5. Efter projektets afslutning skal det vurderes om grødeskæringen har haft den ønskede effekt.
6. Faxe Kommune skal underrettes senest én måned efter at grødeskæringen er udført i de pågældende år.
7. Denne tilladelse udløber hvis den ikke er udnyttet indenfor 3 år.

Du bør bruge Digital Post eller sende/aflevere et fysisk brev, hvis du vil skrive til os. Sådan beskytter du bedst dine oplysninger.

Dine personoplysninger passer vi godt på! Du kan læse om, hvordan vi behandler dine oplysninger, og hvilke rettigheder du har på www.faxekommune.dk.

¹ Bekendtgørelse nr. 1217 af d. 25. november 2019 om vandløb.

² Bekendtgørelse nr. 834 af d. 27. juni 2016 om vandløbsregulering og – restaurering m.v.

³ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af d. 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Der er 4 ugers klagefrist på denne dispensation⁴. Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før tilladelsen kan udnyttes⁵. Ansøger vil blive orienteret såfremt der fremkommer klager i perioden.

Afgørelsen vedrører udelukkende § 3 og kapitel 6 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og - restaurering m.v., jf. vandløbslovens §17 samt kapitel 2 i naturbeskyttelsesloven. Ansøger er således selv ansvarlig for at indhente alle andre fornødne tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning.

Projektet har været screenet for sin virkning på miljøet, da regulering af vandløb er omfattet af VVM bekendtgørelsens⁶ bilag 2, punkt 10f. VVM-screeningsafgørelse er blevet foretaget særskilt og offentliggjort sideløbende med denne afgørelse.

Redegørelse

Projektbeskrivelse

Faxe Kommune vil gerne udføre vandløbspleje ved selektiv fjernelse af stive vandløbsplanter i Stenkilde Bæk mellem station 3.129 og 3.5292.

Den pågældende vandløbsstrækning af Stenkilde Bæk er typisk helt tilgroet med pindsvineknop, som er en stivstænglet vandløbsplante, der vokser hurtigt og derfor spreder sig meget i vandløbet. Pindsvineknop begrænser vandføringsevnen i vandløbet, men en monokultur af planten er også dårligt for vandløbsmiljøet i Stenkilde Bæk.

Faxe Kommune ønsker derfor at lave en vandløbspleje på strækningen som er målrettet pindsvineknoppen. Plejen vil blive foretaget med en såkaldt pincet/grab, som sættes på en maskine. Pincetten kan trække pindsvineknop og plantens rodnet op af vandløbet. Derved begrænses plantens vækst på strækningen, hvor regulativet skriver, at der ikke er anden vandløbspleje.

Vandløbsplejen udføres ved at etablere en slynget strømrende på ca. 100 cm svarende til omkring 1/3 af vandløbets bundbredde.

Tidsplan og økonomi

Faxe Kommune afholder alle udgifter til grødeskæringen. Forsøget med den nye vandløbspleje vil løbe over tre år, hvor Faxe Kommune årligt inden juni måned vil tage stilling til behovet for opfølgende pleje med pincetten for at opretholde førnævnte strømrende.

Beskyttet natur

Stenkilde Bæk er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Beskyttelsen betyder, at der ikke må foretages væsentlige ændringer i tilstanden af naturtypen. Der kan kun i særlige tilfælde meddeles dispensation til handlinger, som ændrer tilstanden af de beskyttede

⁴ Ifølge § 81 i vandløbsloven.

⁵ Ifølge § 82 stk. 8 i vandløbsloven.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 4 af d. 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

naturtyper, idet reglerne er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper bevares. En væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse er altså ikke i sig selv nok til at begrunde en dispensation.

For at man kan opnå dispensation til et indgreb, som ændrer områdets tilsand, så skal der være tale om et område, der ud fra naturbeskyttelseshensyn vurderes som uden særlig interesse, eller et indgreb, der i sig selv ikke vil medføre en afgørende forrykning af tilstanden i området. En anden særlig omstændighed, der kan begrunde en dispensation, kan være at det ansøgte indgreb har en naturforbedrende funktion.

Faxe Kommunes vurdering af sagen

Afvanding og målsætninger for vandløbet

Som beskrevet ovenover begrænser den nuværende tilvækst med pindesvineknop vandføringsevnen i vandløbet, og udgør en monokultur, som bidrager til et dårligere vandmiljø i Stenkilde Bæk. Det er derfor vores vurdering, at en vandløbspleje målrettet mod de stivstænglede sumpplanter, vil være med til at forbedre tilstanden af vandløbet, ved at gøre mere plads til de ægte vandløbsplanter.

Stenkilde Bæk er målsat i de gældende vandområdeplaner 2015-2021, men opfylder ikke sit miljømål på god økologisk tilstand. I vandområdeplanen er vandløbets økologiske tilstand for forurenede stoffer og makrofyter vurderet som ukendt. For smådyr er den moderat, og for fisk er den høj. På den baggrund heraf er den samlede økologiske tilstand for vandløbet vurderet til at være moderat.

Forsøg i Assens Kommune, hvor pincetten bl.a. benyttes, har vist at en selektiv skæring bidrager positivt i forhold til den økologiske tilstand af vandløbet. Her ses der en større variation i levesteder på vandløbsstrækningerne med mere groft substrat og større dybdevariation. Samtidig ses en øget forekomst af døgnfluer, slørvinger og vårfluer og flere individer, der bidrager til en bedre økologisk tilstand vurderet med Dansk Vandløbsfauna indeks. Projektet kan dog endnu ikke påvise signifikante effekter på plantesamfundene eller på fiskesamfundene, men det kan skyldes den forholdsvis korte undersøgelsesperiode⁷.

Faxe Kommune skal arbejde for, at den økologiske tilstand i Stenkilde Bæk forbedres, og det er vores vurdering, at en selektiv fjernelse af de stivstænglede sumpplanter, vil have en positiv påvirkning på plantesamfundet i vandløbet og dermed også for fisk og smådyr. Projektet vil dermed ikke være til hinder for at opnå målopfyldelse i vandløbet, men derimod være et positivt tiltag mod målopfyldelse.

En selektivskæring af de stivstænglede sumpplanter i vandløbene kan være med til at forbedre vandføringsevnen i vandløbet, da disse i højere grad

⁷ Bundgaard-Larsen, M., Kleinsøe, M.G., Johnsen, T.J, Larsen, S.E. & Baattrup-Pedersen, A.2022. Evidensbaseret og omkostningseffektiv grødeskæring i små danske vandløb-dataopsummering 2021. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 40s. - Teknisk rapport nr. 248 <http://dce2.au.dk/pub/TR248.pdf>

end vandplanterne yder modstand mod vandets strømning. I med den ændrede praksis sikres der en slynget strømnende på ca. 100 cm svarende til omkring 1/3 af vandløbets bundbredde. Det er derfor vores vurdering, at projektet ikke vil medføre en negativ påvirkning på afstrømningen i vandløbet.

Beskyttet natur

Som beskrevet ovenover er Stenkilde Bæk omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det er dog vores vurdering, at en selektiv grødeskæring i vandløbet vil have en positiv påvirkning, idet der kan komme en større variation i plante- og dyrelivet i vandløbet.

Det er derfor vores vurdering, at der godt kan gives dispensation til ændringen, da der er tale om et naturforbedrende projekt.

Natura 2000-områder

Det fremgår af habitatbekendtgørelsen⁸, at der for alle planer og projekter skal foretages en vurdering af, hvorvidt den påtænkte plan eller projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have en påvirkning ind i Natura 2000-området.

Det nærmeste Natura 2000-område nr. 159 "Bagholt Mose" er beliggende 1,5 km fra projektområdet i fugleflugt. Afvandingen fra Bagholt Mose sker dog til Stenkilde Bæk ca. 1,8 km opstrøms fra projektområdet.

Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte naturtypen hængesæk og de særlige arter, som er tilpasset det næringsfattige og kalkholdige miljø, herunder bl.a. udpegningsarten mygblomst. En større andel af området er vokset til og består nu af den prioriterede naturtype skovbevokset tørvemose. Derudover findes der også mindre vandhuller, som er udpeget som kransnålalge-sø og brunvandet sø.

Vi vurderer, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget på grund af projektets meget lokale påvirkning, og fordi der ikke sker en væsentlig ændring i vandafstrømningen i Stenkilde Bæk.

Bilag IV-arter

Bilag IV i habitatdirektivet indeholder en liste over beskyttelseskrævende dyre- og plantearter, som EU's medlemslande er forpligtet til at beskytte. Disse arter er beskyttet både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. For bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområder.

Der er ikke registreret beskyttede eller truede arter på arealet i følge naturdata eller arter.dk. Den nærmeste registrering af bilag IV-arter er vand-, brun-, dværg-, bredøret- og sydflagermus samt brun langøre.

⁸ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Flagermusene er registeret i Boholt Skov umiddelbare nord for projektstrækningen.

Flagermus er vidt udbredt i Faxe Kommune, hvor de primært er tilknyttet de gamle godsejerskove i kommunen. Derudover lever flere arter af flagermus i gamle bygninger. Flagermus fouragerer primært langs landskabelige ledelinjer såsom skovbryn, vandløb og læhegn. Vandløbet udgør derfor ikke i sig selv et yngle- eller rasteområde for flagermus, men bliver udelukkende brugt til fouragering. Ændring af grødeskæringen i vandløbet vil ikke forringe vandløbets funktion som ledelinje eller jagtområde for flagermusene.

På den baggrund er det vores vurdering, at projektet ikke vil påvirke yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

Samlet vurdering

På baggrund af det ovenstående er det vores vurdering, at ændringen af grødeskæringen vil have en positiv påvirkning på plante- og dyrelivet i Stenkilde Bæk. Ydermere vurderer vi, at projektet ikke vil påvirke de afvandingsmæssige forhold i vandløbet. Vi har derudover lagt vægt på, at der ikke sker en påvirkning på beskyttede naturtyper eller arter som følge af ændringen.

Offentliggørelse

Denne afgørelse er sendt til ansøger, lodsejere samt organisationer nævnt på bilag 3. Afgørelsen er desuden offentlig gjort på Faxe Kommunes hjemmeside under aktuelt – afgørelser.

Høring

Projektet har været i 4 ugers offentlig høring fra 20. marts til og med d. 16. april 2023. Ejerne af vandløbet har, som berørte parter, fået tilsendt høringsmaterialet direkte. Vi har desuden informeret om projektet på Faxe Kommunes hjemmeside med en orientering om, at man kunne komme med bemærkninger til projektet inden for en frist på 4 uger.

Der er ikke fremkommet høringssvar i perioden.

Spørgsmål

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Line Moody Nielsen
Natur- og vandløbsmedarbejder

Bilag

- Bilag 1 – Kortbilag
- Bilag 2 – Klagevejledning og spørgsmål
- Bilag 3 - Kopiliste

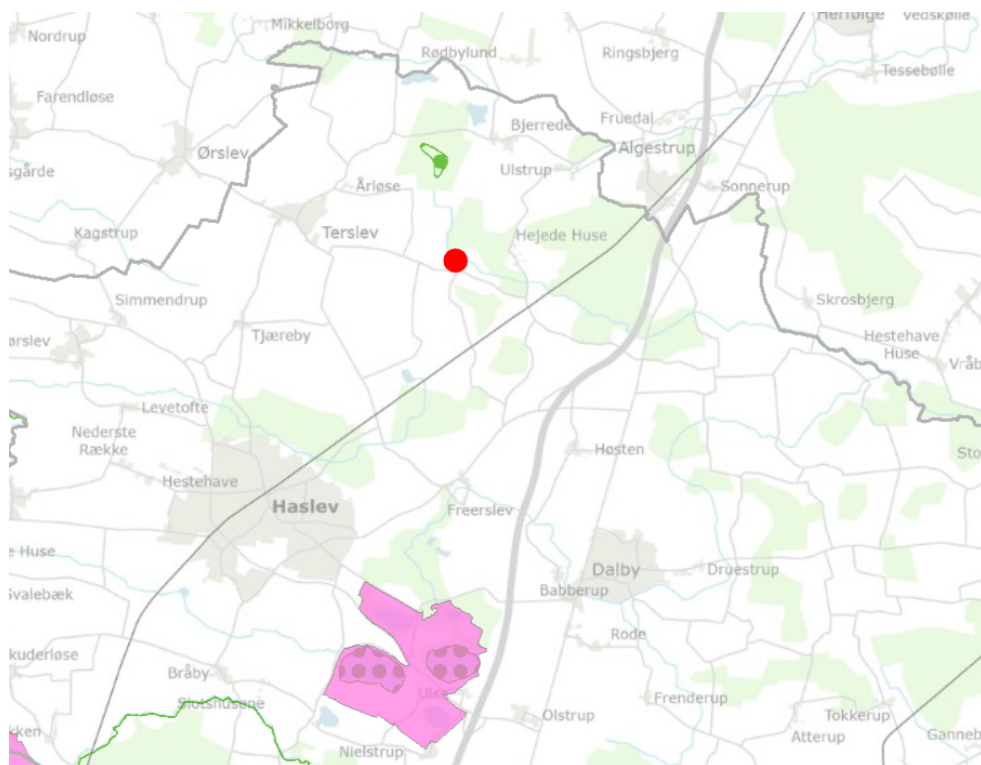
Bilag 1 – Kortbilag

Figur 1: Projektstrækningen af Stenkilde Bæk er markeret med mørkeblå.

Figur 2: Projektstrækningen (stiplet blå) i forhold til § 3 beskyttelsen på vandløbet (lyseblå).

Figur 3: Projektets placering (rød cirkel) i forhold til nærmeste Natura 2000-områder. Her ses habitatområder med grøn og fuglebeskyttelsesområder med lyserrød.

Bilag 2 – Klagevejledning og søgsmål

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁹¹⁰. Du skal sende din klage senest fire uger efter, at afgørelsen er modtaget.

Du må ikke udnytte tilladelsen, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget stilling til en eventuel klage, med mindre nævnet beslutter andet.

Du klager via Klageportalen, som du finder i et link på forsiden af www.naevneneshus.dk. Du skal logge på portalen med din NemID. Klageportalen sender automatisk klagen vider til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner skal betale et klagegebyr på 900 kr., mens virksomheder og organisationer skal betale 1.800 kr. Du betaler med betalingskort i Klageportalen. Du får gebyret tilbage, hvis du får helt eller delvist medhold i klagen.

Klageberettigede efter vandløbsloven er:

- Den, afgørelsen er rettet til,
- enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald og
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund er klageberettigede på større sager om vandløbsregulering, -vedligeholdelse og -restaurering.

Klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven er:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Du er velkommen til at ringe til afdelingen på tlf. 56 20 30 61, når klagefristen er udløbet. Du får kun besked herfra, hvis der er modtaget en klage over afgørelsen.

⁹ Ifølge § 78 i naturbeskyttelsesloven

¹⁰ Ifølge § 80 i vandløbsloven

Søgsmål

Den del af afgørelsen, der er truffet efter naturbeskyttelseslovens bestemmelser, kan du få prøvet ved domstolene. I så fald skal en retssag være anlagt inden 6 måneder efter, at du har fået afgørelsen meddelt¹¹.

¹¹ Ifølge § 88 i naturbeskyttelsesloven

Bilag 3 – Kopiliste

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

K/S Bregentved – Ejer af matrikel 3a Kværrede By, Terslev

Danmarks Jægerforbund	sager@jaegerne.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnfaxe-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening Faxe	faxe@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskeforbundet.dk
Dansk botanisk forening	nbu@snm.ku.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening Faxe	faxe@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@lfst.dk
Foreningen Natur, Miljø og Plan i Faxe Kommune	foreningnmp@gmail.com
Friluftsrådet	fr@friluftstraadet.dk
Friluftsrådet Region Øst	oestsjaelland@friluftstraadet.dk
Museum Sydøstdanmark	faxe@museerne.dk
Slots- og Kulturstyrelsen	post@slks.dk
Sportsfiskerforbundet Sydsjælland	sydsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
Sportsfiskerforbundet v/ Lars Thygesen	lbt@sportsfiskerforbundet.dk